

PIRMĀS INSTANCES TIESAS RĪKOJUMS
(piektā palāta paplašinātā sastāvā)

2004. gada 28. jūnijā *

Lieta T-342/99 DEP

Airtours plc, ko pārstāv M. Nikolsons [*M. Nicholson*], *solicitor*, kas norādīja adresi
Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienų Komisiju, ko pārstāv R. Liāls [*R. Lyal*], pārstāvis, kas norādīja
adresī Luksemburgā,

atbildētāja,

par pieteikumu noteikt tiesāšanās izdevumus, kas Komisijai jāatlīdzina *Airtours plc*
saistībā ar Pirmās instances tiesas 2002. gada 6. jūnija spriedumu lietā T-342/99
Airtours/Komisija, *Recueil*, II-2585. lpp.

* Tiesvedības valoda — angļu.

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
(piektā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja P. Linda [*P. Lindh*], tiesneši R. Garsija-Valdekasass [*R. García-Valdecasas*], Dž. D. Kuks [*J. D. Cooke*], P. Mengoci [*P. Mengozzi*] un E. M. Ribeiru [*E. Martins Ribeiro*],

sekretārs H. Jungs [*H. Jung*],

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

Fakti, tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 1 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā reģistrēts 1999. gada 2. decembrī, *Airtours plc* (tagad saukta par *My Travel Group plc*) cēla prasību atcelt Komisijas 1999. gada 22. septembra lēmumu, ar kuru atzīst, ka koncentrācija nav saderīga ar kopējo tirgu un Eiropas Ekonomikas kopienas līgumu (Lieta IV/M.1524 — *Airtours/First Choice*, turpmāk tekstā — “Lēmums”), kas publicēts ar numuru 2000/276/EK (OV 2000, L 93, 1. lpp.).

- 2 Ar 2002. gada 6. jūnija spriedumu lietā T-342/99 *Airtours*/Komisija, *Recueil*, II-2585. lpp., turpmāk tekstā — “*Airtours* spriedums”, Pirmās instances tiesa atcēla Lēmumu un piesprieda Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 3 Ar 2002. gada 10. septembra vēstuli prasītāja lūdza Komisijai atlīdzināt padomdevējiem izmaksāto honorāru un citus izdevumus kā pievienotās vērtības nodokļa (PVN) izdevumus 1 464 441,55 Lielbritānijas sterliņu mārciņu (GBP) apmērā, pie kuriem pieskaitāma PVN summa GBP 253 543,47 apmērā, kas kopā veido GBP 1 717 985,02.
- 4 Ar 2002. gada 14. oktobra vēstuli Komisija noraidīja šo pieteikumu kā nepamatotu, un izteica pretpiedāvājumu attiecībā uz *Airtours* tiesāšanās izdevumiem, kas sasniedza GBP 130 000.
- 5 Ar 2003. gada 30. janvāra vēstuli prasītāja izklāstīja Komisijai iemeslus, kāpēc pieprasītās summas tai likās pamatotas, un noraidīja GBP 130 000 maksājuma piedāvājumu.
- 6 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā reģistrēts 2003. gada 4. februārī, prasītāja lūdza tiesāšanās izdevumu noteikšanu, aicinot Pirmās instances tiesu, piemērojot Pirmās instances tiesas Reglamenta 92. pantu, noteikt kopējo atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu summu GBP 1 464 441,55 apmērā, kas ietver honorāru un izdevumus, neieskaitot PVN, un papildus — PVN GBP 253 543,47 apmērā, kas kopā veido summu GBP 1 717 985,02 apjomā.

- 7 Komisija tās procesuālajā rakstā, kas Pirmās instances tiesas kancelejā reģistrēts 2003. gada 18. martā, iesniedza savus apsvērumus un aicināja Pirmās instances tiesu noteikt kopējo atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu summu, ietverot šīs tiesvedības izdevumus, GBP 170 000 apmērā.

Juridiskais pamatojums

- 8 Lai pamatotu tās pieteikumu par tiesāšanās izdevumu noteikšanu, prasītāja būtībā atsaucas uz divām argumentu grupām. Pirmkārt, tā uzsver, ka, piemērojot analogiju ar angļu procesuālajām tiesībām, tai ir tiesības uz to, ka šajā lietā nosaka dāsnus tiesāšanās izdevumus. Otrkārt, tā uzskata, ka pieprasītā summa atbilst judikatūras noteiktajiem kritērijiem atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu jomā un sedz tos tiesāšanās izdevumus, kuri bija nepieciešami šajā lietā.

A — Par tiesībām uz dāsnu tiesāšanās izdevumu noteikšanu

Lietas dalībnieku argumenti

- 9 Prasītāja uzsver, ka tai ir tiesības uz dāsnu tiesāšanās izdevumu noteikšanu. Tā uzskata, ka atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu apmēra izvērtējumā ir jāņem vērā Pirmās instances tiesas kritikas bardzība attiecībā uz Lēmumu (*Airtours* spriedums, 294. punkts). Tā arī uzsver, ka, izvērtējot tiesāšanās izdevumu apmēru, ir jāņem vērā nepieciešamība nodrošināt efektīvu tiesu kontroli, jo īpaši koncentrāciju kontroles jomā, un attiecībā uz šo jautājumu atsaucas uz Komisijas paziņojumu presei, kas sniegts pēc *Airtours* sprieduma, vairākiem rakstiem, kas publicēti presē, kā arī ziņojumu, ko 2002. gada 23. jūlijā publicēja britu Lordu palātas Eiropas Savienības Komiteja.

- 10 Prasītāja uzskata, ka pēc analogijas ar angļu procesuālajām tiesībām, tai ir tiesības saņemt atlīdzinājumu uz kompensācijas pamata. Tāpēc tai būtu jāsaņem visu tiesvedības radīto izdevumu atlīdzība, izņemot, ja to summa ir nesaprātīga vai arī ja tie ir izdoti nesaprātīgi. Pretējā gadījumā indivīdi tiktu atturēti no prasību iesniegšanas vai arī tie tiktu mudināti neizdot lielas summas, kā rezultātā Pirmās instances tiesas rīcībā nenonāktu visi faktiskie, ekonomiskie un tiesību elementi, lai tā varētu apmierinošā veidā īstenot tās kontroli.
- 11 Komisija atzīmē, ka judikatūra neparedz iespēju palielināt tiesāšanās izdevumus kā sankciju, ko piemēro lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 12 Atbilstoši Reglamenta 92. panta 1. punktam:

“Ja pastāv domstarpības par atlīdzināmajiem tiesāšanās izdevumiem, Pirmās instances tiesa, kas lietu izskata, pēc attiecīgā lietas dalībnieka pieteikuma un pēc pretējā lietas dalībnieka uzklaušanās izdod rīkojumu, kas nav pārsūdzams.”

- 13 Ievērojot Reglamenta 91. panta b) punktu, par atlīdzināmajiem tiesāšanās izdevumiem uzskata “nepieciešamos izdevumus, kas lietas dalībniekiem radušies lietas vešanas sakarā, jo īpaši ceļa un uzturēšanās izdevumus, kā arī atlīdzību pārstāvjiem, padomdevējiem vai advokātiem”. No šī noteikuma izriet, ka atlīdzināmie tiesāšanās izdevumi ir ierobežoti, no vienas puses, ar tiesāšanās izdevumiem

Pirmās instances tiesā un, no otras puses, ar izdevumiem, kas bija nepieciešami šādiem mērķiem (Pirmās instances tiesas 2002. gada 24. janvāra rīkojums lietā T-38/95 DEP *Groupe Origny*/Komisija, *Recueil* 2002, II-217. lpp., 28. punkts, un 2003. gada 6. marta rīkojums apvienotajās lietās T-226/00 DEP un T-227/00 DEP *Nan Ya Plastics* un *Far Eastern Textiles*/Padome, *Recueil*, II-685. lpp., 33. punkts).

- 14 Piemērojot šos principus, atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu summa nevar pārsniegt nepieciešamo izdevumu summu, ko prasītāja ir iztērējusi lietas vešanai Pirmās instances tiesā. Prasītāja tādējādi nevar atsaukties uz *Airtours* sprieduma saturu, Komisijas vai britu Lordu palātas viedokli par šo spriedumu vai, vispārīgāk, uz nepieciešamību pēc efektīvas tiesu kontroles, lai saņemtu vairāk, nekā to paredz Reglamenta 91. panta b) punktā noteiktās tiesības.
- 15 Turklāt ir jāuzsver, ka piemērojamie noteikumi par atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu summas noteikšanu ir paredzēti Reglamentā un nav izsecināmi pēc analogijas no angļu procesuālajām tiesībām, uz kurām atsaucas prasītāja.
- 16 Tādējādi atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu summa šajā lietā ir jāizvērtē, pamatojoties uz Reglamenta 91. panta b) punktu.

B — *Par atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu summas novērtējumu*

- 17 Atbilstoši iedibinātajai judikatūrai Kopienų tiesa nav tiesīga noteikt honorāru, kas lietas dalībniekiem ir jāmaksā to advokātiem, bet ir tiesīga noteikt to atlīdzības apmēru, ko var atgūt no lietas dalībnieka, kuram ir piespriests segt tiesāšanās izdevumus. Pieņemot lēmumu attiecībā uz pieteikumu noteikt tiesāšanās izdevu-

mus, Pirmās instances tiesai nav jāņem vērā ne vālstis noteiktā advokātu atlīdzības takse, ne arī iespējamā vienošanās, kas šajā ziņā noslēgta starp ieinteresēto lietas dalībnieku un tā pārstāvjiem vai padomdevējiem (Pirmās instances tiesas 1996. gada 8. novembra rīkojums lietā T-120/89 DEP *Stahlwerke Peine-Salzgitter*/Komisija, *Recueil*, II-1547. lpp., 27. punkts, un 2002. gada 10. janvāra rīkojums lietā T-80/97 DEP *Starway*/Padome, *Recueil*, II-1. lpp., 26. punkts).

- 18 Atbilstoši iedibinātajai judikatūrai tā kā attiecībā uz tarifiem Kopienų tiesību noteikumi nepastāv, Pirmās instances tiesai ir brīvi jānovērtē lietas fakti, ņemot vērā strīda priekšmetu un raksturu, tā nozīmīgumu no Kopienų tiesību viedokļa, kā arī lietas sarežģītību, darba apjomu, ko tiesas process varēja radīt iesaistītajiem pārstāvjiem vai padomdevējiem, un strīda pamatā esošās lietas dalībnieku ekonomiskās intereses (Tiesas trešās palātas priekšsēdētāja 1985. gada 26. novembra rīkojums lietā 318/82 DEP *Leeuwarder Papierwarenfabriek*/Komisija, *Recueil*, 3727. lpp., 3. punkts, un iepriekš minētais rīkojums lietā *Starway*/Padome, 27. punkts).

1. *Par strīda priekšmetu un raksturu, tā nozīmīgumu no Kopienų tiesību viedokļa, kā arī par lietas sarežģītību*

Lietas dalībnieku argumenti

- 19 Prasītāja uzsver, ka strīda priekšmets un raksturs šajā gadījumā rada jaunus un sarežģītus ekonomiskus un juridiskus jautājumus, ko parāda arī Lēmuma, prasības pieteikuma un sprieduma garums. Tā uzsver arī to, ka *Airtours* spriedums ir būtiski ietekmējis koncentrāciju kontroles jomu gan no kolektīvā dominējošā stāvokļa definīcijas viedokļa, gan no tiesas kontroles efektivitātes viedokļa, kā tas izriet no daudziem preses un doktrīnas rakstiem pēc sprieduma. Prasītāja it īpaši atzīmē, ka Pirmās instances tiesa neaprobežojās ar mehānisku testa, kas definēts Pirmās

instances tiesas 1999. gada 25. marta spriedumā lietā T-102/96 *Gencor/Komisija, Recueil*, II-753. lpp., pārņemšanu, bet izmantoja šīs lietas faktus, lai attīstītu un precizētu testu, kas piemērojams kolektīvā dominējošā stāvokļa gadījumiem, jo īpaši pieskaroties jautājumam, vai Komisija var liegt koncentrācijas darbību, ja minētais tirgus ir oligopols un nepastāv slēptas vienošanās.

- 20 Komisija atzīst, ka strīds izraisīja daudzus faktu un tiesību jautājumus. Tomēr tā neuzskata, ka lietai ir bijusi noteicoša ietekme uz Kopienu tiesību attīstību. Attiecībā uz kolektīvā dominējošā stāvokļa definīciju Komisija apgalvo, ka šī jēdziena pamatelementi ir jau aplūkoti iepriekš minētajā spriedumā *Gencor/Komisija* un ka tie ir plaši izskaidroti vispārīgajā juridiskajā literatūrā. Prasītāja tādējādi nevar apgalvot, ka ir nolikusi Komisiju uz šīs judikatūras "pareizā ceļa" pēc tam, kad tā mēģināja piemērot jaunus kritērijus savā Lēmumā, jo šis apgalvojums balstīts uz kļūdainu un tendenciozu Lēmuma interpretāciju. Komisija tomēr atzīst, ka pastāvēja domstarpības attiecībā uz atturēšanas mehānisma raksturu, kas ir salīdzinoši mazsvarīgs jautājums. Attiecībā uz tiesas kontroles efektivitāti Komisija nesaprot, kādā mērā esošajai lietai piemīt īpaša nozīme, jo detalizētais izvērtējums, kuru Pirmās instances tiesa veica šajā lietā, atbilst izvērtējumam, kas tiek veikts, izskatot jebkuru prasību. Turklāt Komisija uzsver, ka, ja arī šādas lietas izskatīšana prasa būtisku darbu, prasītājas lūgtā tiesāšanās izdevumu summa jebkurā gadījumā ir īpaši pārmērīga.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 21 Vispirms ir jānorāda, ka prasība attiecās uz Padomes 1989. gada 21. decembra Regulas (EEK) Nr. 4064/89 par uzņēmumu koncentrācijas kontroli (OV L 395, 1. lpp.) piemērošanu un, precīzāk, uz Komisijas lēmuma, kas pieņemts pēc padziļinātās izmeklēšanas un ar kuru atzīst, ka prasītājas paziņotais pārņemšanas

projekts nav saderīgs ar kopējo tirgu, piemērošanu. Turklāt papildus grūtībām, kas saistītas ar kontroli koncentrāciju jomā, kam nepieciešama attiecīgā tirgus nākotnes analīze, Lēmuma īpatnība bija aizliegt īstenot plānoto darbību tādēļ, ka tā radītu kolektīvo dominējošo stāvokli, kas nosaka šādas darbības ietekmes uz konkurenci padziļinātu pārbaudi.

22 Pēc tam ir jāuzsver, ka, kaut arī kolektīvā dominējošā stāvokļa jēdziens Regulas Nr. 4064/89 ietvaros jau ir aplūkots Tiesas un Pirmās instances tiesas divos spriedumos (Tiesas 1998. gada 31. marta spriedums apvienotajās lietās C-68/94 un C-30/95 Francija u.c./Komisija, saukts "*Kali & Salz*", *Recueil*, I-1375. lpp., un iepriekš minētais spriedums *Gencor*/Komisija), raksturot un piemērot šo jēdzienu nav kļuvis vieglāk.

23 Tādējādi šī lieta izraisīja jaunus jautājumus par kolektīvā dominējošā stāvokļa definīciju un raksturojumu, kas nav definēts piemērojamajā regulējumā, par klusējot veiktas koordinācijas pastāvēšanu starp dominējošā oligopola dalībniekiem, par nepieciešamību identificēt atturošos faktorus, kas nodrošina šāda oligopola iekšējo kohēziju un — vispārīgāk — par pierādījumu līmeni, kas prasīts no Komisijas, kad tā plāno aizliegt koncentrācijas darbības īstenošanu, pamatojoties uz to, ka tās rezultātā varētu rasties kolektīvs dominējošais stāvoklis, kas galu galā būtiski kavētu konkurenci kopējā tirgū. šajā ziņā ir pamats atzīmēt, ka atšķirībā no lietas, kas bija par pamatu iepriekš minētajam *Gencor* spriedumam, kas bija par duopola rašanos attiecībā uz platīnu, kas ir visā pasaulē realizējama izejviela, šī lieta attiecas uz oligopola rašanos sezonālo pakalpojumu tirgū, kas izpaudās kā četru lielu britu tūrisma aģentūru izzušana. Tādējādi kolektīvā dominējošā stāvokļa jēdziena piemērošana šīs lietas ietvaros bija daudz sarežģītāka.

24 Līdz ar to šī lieta bija svarīga no Kopienu konkurences tiesību viedokļa un izvirzīja daudzus sarežģītus ekonomiskus un tiesību jautājumus, kuri prasītājas padomdevējiem bija jāaplūko prasības atcelt tiesību aktu ietvaros.

2. Par lietas dalībnieku ekonomiskajām interesēm saistībā ar lietu

Lietas dalībnieku argumenti

- 25 Prasītāja uzsver, ka *First Choice* pārņemšana no *Airtours* puses tika novērtēta par apmēram 850 miljoniem GBP, kas nozīmē, ka no ekonomiskā viedokļa iesaistītās intereses bija ievērojamas, un ka Lēmuma dēļ šāds darījums nevarēja tikt īstenots. Prasītāja arī uzskata, ka tai bija liegta iespēja paplašināties un plānotās apvienošanās rezultātā ietaupīt un realizēt sinerģiju. Turklāt tā nevarēja piedalīties turpmākajā tūrisma industrijas konsolidācijā.
- 26 Komisija atzīst, ka prasītājam tika liegta iespēja. Tā tomēr uzskata, ka tās finanšu interesi ir grūti novērtēt, jo pastāv maza iespējamība, ka *Airtours* būtu varējusi iegādāties *First Choice* Pirmās instances tiesas sprieduma rezultātā. Prasītājas finanšu interese meklējama galvenokārt tās stāvokļa definīcijā attiecībā uz nākotnes darbībām. Taču šajā jautājumā Lēmums neizslēdza *Airtours* no tirgus vēlākās konsolidācijas tāpēc, ka šāda konsolidācija (lietas COMP/M.2002 — *Preussag/Thomson* un COMP/M.2228 — *C&N/Thomas Cook*) notika pārrobežu apvienošanās formā un nekas neliedza prasītājam realizēt šādas darbības.
- Pirmās instances tiesas vērtējums
- 27 Ir jāatzīst, ka Lēmums liedza iegūt uzņēmumu, kas novērtēts apmēram par 850 miljoniem GBP. Tātad bez nepieciešamības izvērtēt minētā tirgus attīstību pēc Lēmuma ir pamats uzskatīt, ka šī lieta prasītājam nozīmēja būtisku ekonomisku interesi.

3. Par darba apjomu, ko tiesas process varēja radīt prasītājas pārstāvjiem vai padomdevējiem

a) Vispārīgie apsvērumi

- 28 Pirmās instances tiesa ievadā atzīmē, ka no iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka lietas vešana patiesi varēja prasīt būtisku darbu no prasītājas padomdevējiem.
- 29 Tomēr ir svarīgi piezīmēt, ka prasītājas padomdevējiem jau bija plašas zināšanas par lietu, jo tie pārstāvēja *Airtours* administratīvajā padziļinātās izmeklēšanas procesā. Prasītāja jau tajā procesā izvirzīja dažus argumentus, kas tika pausti arī Pirmās instances tiesā, jo īpaši attiecībā uz tirgus definīciju un dominējošā oligopola dalībnieku klusējot veiktas koordinācijas definīciju. Šāds faktors pēc sava rakstura daļēji atviegloja darbu un samazināja laiku, kas bija jāvelta prasības pieteikuma sagatavošanai (Pirmās instances 2001. gada 8. novembra rīkojums lietā T-65/96 DEP *Kish Glass*/Komisija, *Recueil*, II-3261. lpp., 25. punkts, un iepriekš minētais rīkojums *Nan Ya Plastics* un *Far Eastern Textiles*/Padome, 43. punkts).
- 30 Turklāt ir pamats atgādināt, ka galvenokārt tiesneša kompetencē ir uzskaitīt kopējo darba stundu skaitu, kas varētu būt objektīvi nepieciešams lietas vešanai Pirmās instances tiesā, neatkarīgi no advokātu skaita, starp kuriem varētu tikt sadalīti sniegtie pakalpojumi (Pirmās instances tiesas 1998. gada 30. oktobra rīkojums lietā T-290/94 DEP *Kaysersberg*/Komisija, *Recueil*, II-4105. lpp., 20. punkts; 2000. gada 15. marta rīkojums lietā T-337/94 DEP *Enso-Gutzeit*/Komisija, *Recueil*, II-479. lpp., 20. punkts, un iepriekš minētais rīkojums lietā *Nan Ya Plastics* un *Far Eastern Textiles*/Padome, 44. punkts). Šajā ziņā Kopienas tiesas iespējas novērtēt sniegtā darba vērtību ir atkarīgas no sniegtās informācijas precizitātes (Tiesas 1995. gada 9. novembra rīkojums lietā C-89/85 DEP *Ahlström u.c.*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 20. punkts, un iepriekš minētais rīkojums *Stahlwerke Peine-Salzgitter*/Komisija, 31. punkts).

- 31 Dažādo kategoriju summas, kuru atlīdzināšana tiek prasīta no Komisijas, ir jānovērtē, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus.
- 32 Prasītāja šajā jautājumā precizē, ka kopējā summa – GBP 1 464 441,55 bez nodokļa (GBP 1 717 985,02 ar PVN), kuru tā lūdz atlīdzināt, sadalās šādi:

	GBP
Specializēti juridiskie padomdevēji (Dž. Svifts [<i>J. Swift</i>], QC, un R. Andersons [<i>R. Anderson</i>], <i>barrister</i>)	
Honorārs	279 375,00
PVN	48 890,62
Juridiskie padomdevēji (<i>solicitors</i>)	
Honorārs	850 000,00
Izdevumi (izņemot PVN)	19 509,68
PVN	152 163,33
Ekonomikas padomdevēji (<i>Lexecon</i>)	
Honorārs	281 051,52
PVN	49 184,02
Ekonomikas eksperti (K. Binmors [<i>K. Binnmore</i>] un D. Nevens [<i>D. Neven</i>])	
Honorārs	33 885,35
PVN	3 305,50
Advokāts dokumentu izsniegšanai Luksemburgā	
Honorārs un izdevumi	620,00
Kopā	1 464 441,55 (bez PVN) 1 717 985,02 (ar PVN)

b) Juridiskie padomdevēji (*barristers* un *solicitors*)*Lietas dalībnieku argumenti*

- 33 Kā atlīdzināmos tiesāšanās izdevumus attiecībā uz juridisko padomdevēju izdevumiem prasītāja lūdz vispirms atlīdzināt GBP 279 375 kā divu konkurences tiesībās specializējušos *barristers*, kas piedalījās visā Pirmās instances tiesas procesā, apmaksājamo honorāru (GBP 150 500 — Dž. Svifts, QC, un GBP 128 875 — R. Andersons). Šajā ziņā tā uzsver, ka, tāpat kā angļu tiesās, lietas svarīgums un sarežģītība attaisno vēršanos pie diviem *barristers*, lai tie papildinātu *solicitors* darbu.
- 34 Prasītāja arī lūdz atlīdzināt *solicitors* birojam *Slaughter & May* apmaksājamo honorāru GBP 850 000 apmērā. Šajā sakarā tā atzīmē, ka par tiesvedību atbildīgajā komandā bija asociētais *solicitor* (kas nostrādāja 413 stundas un 45 minūtes), kuram visā procesa gaitā asistēja vecākais *solicitor* (kas nostrādāja 315 stundas un 25 minūtes) un vēl viens *solicitor* (procesa sākumā 307 stundas nodrošināja pirmais *solicitor*, kuru nomainīja otrs *solicitor*, kas procesa beigās nostrādāja 204 stundas un 45 minūtes). Šī komanda dažādās procesa stadijās iesaistīja arī vairākus praktikantus. Divi praktikanti nostrādāja 115 stundas un attiecīgi prasības pieteikuma stadijā — 100 stundas un 15 minūtes, vēl viens praktikants nostrādāja 193 stundas un 20 minūtes replikas stadijā, un trīspadsmit praktikanti bija iesaistīti laika periodos, kas ilga no 15 minūtēm līdz 35 stundām (kopskaitā 110 stundas un 30 minūtes); tas ir izskaidrojams ar to, ka praktikantiem ik pēc trim mēnešiem mainās norīkojums un ka tiesvedība ilga gandrīz trīs gadus. Prasītāja tādejādi uzsver, ka *solicitors* birojs lietai veltījis 1 760 stundas un ka komandas pamatsastāvs, kas bija atbildīgs par lietu, tika saglabāts minimālā apjomā, kas ļauj nodrošināt pienācīgus klientiem sniegtos pakalpojumus.

- 35 Prasītāja precizē, ka no *solicitors* biroja 19 personām, kuras prasības sagatavošanas laikā, sākot ar 1999. gada septembra beigām līdz tiesas sēdei 2001. gada 11. oktobrī, viena otru nomainīja, apmaksājamām 1 760 stundām apmēram 500 stundas tika veltītas Lēmuma analīzes sagatavošanai un prasības pieteikuma sagatavošanai (no 1999. gada oktobra līdz decembrim), apmēram 500 stundas — iebildumu analīzei un replikas sagatavošanai (no 2000. gada marta līdz aprīlim), dažas stundas tika veltītas atbildes uz repliku analīzei (2000. gada jūnijs), apmēram 100 stundas — atbilžu uz tiesvedības organizatoriskiem pasākumiem sagatavošanai (no 2001. gada jūlija līdz augustam) un apmēram 500 stundas prasija iepazīšanās ar ziņojumu tiesas sēdē un sagatavošanās tiesas sēdei, kurā, pārstāvēt *Airtours*, piedalījās 5 personas (no 2001. gada septembra līdz oktobrim).
- 36 Komisija apstrīd gan advokātu (*barristers* un *solicitors*) skaitu, gan arī honorāra lielumu un apmaksājamo darba stundu skaitu.
- 37 Attiecībā uz advokātu skaitu tā uzskata, ka tikai divu advokātu, varbūt maksimāli trīs advokātu honorārs var tikt uzskatīts par atlīdzināmu. Tādējādi Komisija uzsver, ka *Slaughter & May* 19 personu nodarbināšana bija nelietderīga spēku izšķiešana. Lai gan Komisija atzīst, ka tikai sešas no 19 personām ir veltījušas lietai būtiski daudz laika, tā uzskata, ka jebkurā gadījumā komanda šajā lietā bija lielāka, nekā bija nepieciešams. Turklāt šo komandu papildināja divi *barristers*, kas bija lieki un nemaz nebija nepieciešami. Šāda astoņu personu komanda sastāvēja no trīs pieredzējušiem advokātiem, kaut gan ar vienu, kuru atbalstītu maza kompetenta komanda, būtu pilnīgi pietiekami. Salīdzinoši no Komisijas puses lietu sagatavoja un pārstāvēja viens juridiskā dienesta darbinieks, kuram palīdzēja divi Konkurences ģenerāldirektorāta ekonomisti, kas bija piedalījušies administratīvajā procesā.
- 38 Attiecībā uz lietai veltīto stundu skaitu Komisija šaubās, ka bija nepieciešami vai saprātīgi veltīt lietai vairāk nekā 1 760 stundas (un pat vairāk nekā 2 000 stundas, ja tiek pieskaitīts divu *barristers* darbs), ņemot vērā to, ka šie advokāti jau pārstāvēja prasītāju administratīvajā procesā un ka viņiem tādējādi jau bija labas zināšanas par

lietas faktiem un ekonomiskajiem jautājumiem. Turklāt laika sadale dažādās tiesas procesa stadijās norāda uz nelietderīgu spēku izšķiešanu. Ir grūti saprast, kā varēja būt nepieciešams veltīt 500 stundas (apmēram trīs darba mēnešus) Lēmuma analīzei un prasības atcelt lēmumu sagatavošanai vai kā bija iespējams pavadīt to pašu stundu skaitu, analizējot un atbildot uz Komisijas iebildumu rakstu tādā procesa stadijā, kad lietā nevarēja būt jauni argumenti. Saprātīgākas šķiet 700 stundas nekā 1 760 apmaksājamās stundas.

- 39 Attiecībā uz apmaksājamā honorāra apmēru Komisija uzskata, ka tas ir pārmērīgs. Rēķins par GBP 850 000 par 1 760 darba stundām nozīmē, ka stundas likme ir tuvu pie GBP 500 attiecībā uz visām iesaistīto juristu kategorijām (asociētie, vecākie asistenti, asistenti un praktikanti). Tajā laikā retums bija honorārs, kas pārsniedz GBP 350, izņemot vispieredzējušākos advokātus no visievērojamākajiem birojiem. Briselē advokātu, kas specializējušies Kopienų tiesībās, likme parasti ir zemāka. Parasti asistentu (*assistant solicitors*) stundu likme atkarībā no viņu pieredzes nepārsniedz GBP 200, kamēr praktikantu stundas likmei vajadzēja būt tuvu pie GBP 50 līdz 80. Ņemot vērā normālu darba sadali starp vairāk vai mazāk pieredzējušu personālu un to, ka pieredzējušie advokāti ir labāk apmaksāti, saprātīgai komandas vidējai stundas likmei bija jābūt daudz mazākai par GBP 200.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 40 Prasītāja izvēlējās, ka šajā lietā viņu vienlaicīgi pārstāvēs *barristers* ("counsel") un *solicitors*. Viņa tādējādi lūdz atlīdzināt GBP 1 129 375 kā atlīdzināmos tiesāšanās izdevumus saistībā ar juridisko padomdevēju izdevumiem, ko veido GBP 279 375 kā *barristers* honorārs un GBP 850 000 kā *solicitors* honorārs.

- 41 Līdz ar to Pirmās instances tiesai ir jānosaka, vai un cik lielā mērā honorāri, kurus lūdz atlīdzināt lietas dalībnieks, ir atlīdzināmie izdevumi lietas vešanas sakarā Pirmās instances tiesā Reglamenta 91. panta b) punkta izpratnē.
- 42 Šajā ziņā ir jāatzīmē, ka vairākās paražu tiesību jurisdikcijās, tādās kā Anglijā un Velsā, advokāta profesiju raksturo tas, ka tā ir sadalīta divos atzaros — no vienas puses — *solicitors* (juriskonsulti), no otras puses — *barristers* (advokāti), starp kuriem līdz nesenam laikam pastāvēja funkciju pārdale — tās bija viena otru papildinošas, bet nošķirtas. *Solicitor* darbojās kā klienta padomnieks daudzās tiesību nozarēs; viņam nebija tiesību pārstāvēt klientu augstākajās tiesu instancēs, bet nepieciešamības gadījumā šim mērķim tika nolīgts *barrister*. *Barrister* specializējās mutvārdu lietas aizstāvībā, un klienti to tieši nevarēja nolīgt.
- 43 Attiecībā uz prāvām Kopienu tiesās mūsdienās nepastāv likumiski vai deontoloģiski šķēršļi tam, ka lietas dalībnieku lietā gan rakstveida, gan arī mutvārdu procesā pārstāv tikai Anglijas un Velsas *solicitor* vai *barrister*. Tomēr no tā neizriet, ka, ja klients ir izvēlējis, ka to vienlaicīgi pārstāvēs *solicitor* un *barrister*, tad vienam un otram pienākošies honorāri nebūs uzskatāmi par atlīdzināmiem izdevumiem lietas vešanas sakarā Reglamenta 91. panta b) punkta izpratnē.
- 44 Lai šādos apstākļos noteiktu tiesāšanās izdevumus, Pirmās instances tiesai ir jānoskaidro, kādā mērā iesaistīto pārstāvju grupas sniegtie pakalpojumi bija nepieciešami tiesas procesa norisei, un jāpārliciecinās, ka abu kategoriju padomdevēju nodarbināšana neradīja nevajadzīgu izdevumu dublēšanos. Kad, kā šajā instancē, prasītāja ar savu prasību vēlas panākt Komisijas Lēmuma, kas pieņemts

administratīvajā procesā, kurā to pārstāvēja tā pati padomdevēju grupa, atcelšanu, atlīdzināmie Pirmās instances tiesas procesa izdevumi sastāv galvenokārt no tiem, kas attiecas uz rakstu un atbilžu sagatavošanu un sastādīšanu par Pirmās instances tiesas nozīmētiem organizatoriskiem vai pierādījumu savākšanas pasākumiem un par piedalīšanos tiesas sēdē.

45 Tātad, piemēram, ja klients pēc *solicitor* padoma nolemj vērsties pie *barrister*, lai viņš konsultētu par to, vai iesniegt prasību atcelt tiesību aktu un šis *barrister* ir pilnvarots sastādīt dokumentus un pārstāvēt klientu mutvārdu procesā, *solicitor* nepieciešamie izdevumi aprobežojas ar izdevumiem attiecībā uz rīkojumu izdošanu *barrister*, darbību veikšanu pēc *barrister* padoma, procesuālo rakstu sagatavošanu un iesniegšanu un piedalīšanos tiesas sēdē.

46 Šajā gadījumā no lietas dokumentiem, pirmkārt, izriet, ka, lai gan dažādie *barristers* honorāru rēķini neļauj noteikt viņu lietai veltīto stundu skaitu, šie dokumenti tomēr sniedz īsu aprakstu par sniegtajiem pakalpojumiem uz prasītājas rēķina. Tā R. Andersona honorāra rēķins attiecas uz notas par procesu Pirmās instances tiesā sagatavošanu, iepazīšanos ar lietas materiāliem dažādās procesa stadijās ("*perusing papers*"), laiku, kas pavadīts sapulcēs ar *solicitors* ("*advising in conference*") vai ar Dž. Sviftu, prasības pieteikuma sastādīšanu un labošanu, replikas sastādīšanu, pētījumus un atbilžu sagatavošanu saistībā ar procesa organizatoriskiem pasākumiem, sagatavošanos tiesas sēdei, kā arī ceļa un uzturēšanās Luksemburgā izmaksām. Tāpat Dž. Svifta honorāra rēķins attiecas uz darbu pie procesuālajiem rakstiem ("*settling application*" vai "*reading and considering rejoinder*"), laiku, kas pavadīts, pārrunājot lietu ar *solicitors* vai ar R. Andersonu, jo īpaši saistībā ar atbildēm uz jautājumiem procesa organizatorisko pasākumu ietvaros, sagatavošanos tiesas sēdei, kā arī ceļa un uzturēšanās Luksemburgā izmaksām. Pirmās instances tiesa tādējādi konstatē, ka *barristers* darbs bija saistīts ar visām tiesas procesa stadijām.

- 47 Otrkārt, ir jāatzīmē, ka papildus diviem iepriekš minētajiem *barristers* šajā lietā bija iesaistīti arī divi vecākie *solicitors* ar zināmu pieredzi konkurences tiesību jomā, kuriem nepārtraukti asistēja viens *solicitor* (viens *solicitor* procesa sākumā un otrs tā beigās) un vairāk nekā divpadsmit praktikantu.
- 48 Turklāt, salīdzinot stundu skaitu, ko *solicitors* birojs ir veltījis dažādām tiesas procesa stadijām, un *barristers* honorāru rēķinus, jākonstatē, ka *solicitors* biroja darbs lielā mērā sakritis ar *barristers* veikto darbu. Piemēram, prasītāja norāda, ka *solicitors* birojs ir veltījis 500 stundas prasības pieteikuma sagatavošanai, kas ir 62 darba dienas, ja rēķins tiek piestādīts par 8 darba stundām dienā. Tomēr R. Andersona honorāra rēķini liecina, ka pēc iepazīšanās ar dažādiem dokumentiem no 1999. gada 9. līdz 12. novembrim, viņš no 1999. gada 15. novembra līdz 1. decembrim strādāja pie prasības pieteikuma sastādīšanas un labošanas. Dž. Svifta honorāra rēķini liecina arī, ka viņš 1999. gada 29. un 30. novembrī ir strādājis pie prasības pieteikuma lasīšanas. Ievērojot tādu pašu kārtību, pie atbildes sagatavošanas strādāja arī *barristers*, pat ja *solicitors* birojs, kā prasītāja norāda, veltīja 500 stundas šī raksta sagatavošanai.
- 49 Tādējādi divu *barristers* un divu *solicitors* vienlaicīga izmantošana radīja būtisku darbu pārklāšanos, jo viņu darba mērķis daļēji bija viens.
- 50 Treškārt, ir pamats atgādināt, ka tāpat kā *barristers*, *solicitors* birojs pārstāvēja prasītāju padziļinātas izmeklēšanas administratīvajā procesā. Turklāt Komisijas procesuālie raksti aprobežojās tikai ar prasītājas argumentu atspēkošanu, neminot jaunus argumentus, kuri varētu grozīt prasības pieteikuma un replikas analīzi, kas atviegloja *barristers* un *solicitors* darbu tiesas procesa ietvaros.

51 Ņemot vērā iepriekš minēto, Pirmās instances tiesa uzskata, ka darba stundu skaits, kas veltīts lietai saskaņā ar prasītājas viedokli, ir pārmērīgs un kopumā nevar veidot “nepieciešamos izdevumus” Reglamenta 91. panta b) daļas izpratnē.

52 Turklāt ir jāuzsver, ka prasītājas sniegtā informācija saistībā ar *solicitors* biroja honorāru neprecizē rēķinā iekļaujamo stundu likmi dažādām personu kategorijām, kas bija iesaistītas lietā, proti, asociētais *solicitor*, vecākais *solicitor*, divi *solicitors* un vairāki praktikanti. Tā kā šādas informācijas nav, ir jākonstatē, ka, pieprasīto summu (GBP 850 000) dalot ar rēķinā iekļauto stundu skaitu (1 760 stundas), vidējā stundas likme dažādajām personu kategorijām ir apmēram GBP 483. Lai gan tāda stundas likme var dažos gadījumos būt paredzēta, lai segtu īpaši pieredzējuša profesionāļa pakalpojumus, tā noteikti nav piemērojama visām personu kategorijām, kas ir iesaistītas lietā, tādām kā vecākais *solicitor*, *solicitors* vai praktikanti, kas kopā nostrādājuši 1 346 no 1 760 apmaksājamām darba stundām, proti, vairāk nekā 75 %.

53 Tātad Komisijas atlīdzināmo juridisko padomnieku honorāru ir pamatoti novērtēt kā GBP 420 000, proti, GBP 95 000 attiecībā uz Sviftu, GBP 75 000 attiecībā uz Andersonu un GBP 250 000 attiecībā uz *solicitors* biroju.

c) Ekonomikas padomnieki un eksperti

54 Prasītāja uzskata, ka ekonomistu iesaistišana šajā lietā bija nepieciešama.

- 55 Šajā ziņā Pirmās instances tiesa atzīmē — ņemot vērā, ka Komisija, kontrolējot koncentrācijas darbības, galvenokārt veic ekonomiska rakstura novērtējumus, šajā jomā specializējušos ekonomikas padomnieku vai ekspertu iesaistīšana, papildinot juridisko padomdevēju darbu, var dažreiz izrādīties nepieciešama un tādējādi radīt tiesāšanās izdevumus, kurus var atgūt atbilstoši Reglamenta 91. panta b) punktam (skat. citā ekonomikas nozarē Pirmās instances tiesas 1998. gada 8. jūlija rīkojumu apvienotajās lietās T-85/94 DEP un T-85/94 OP-DEP *Branco/Komisija, Recueil*, II-2667. lpp., 27. punkts, un 1998. gada 17. septembra rīkojumu lietā T-271/94 DEP *Branco/Komisija, Recueil*, II-3761. lpp., 21. punkts).
- 56 Neraugoties uz to, ir jākonstatē, ka tiesas procesā iesaistīto ekonomistu skaits ir liels. Šajā lietā bija iesaistīta trīs ekonomikas konsultantu komanda, kurai asistēja vairāki pētnieki un divi papildu eksperti. Prasītāja tomēr nepaskaidro, kādēļ šajā lietā varēja būt nepieciešama piecu ekonomistu piedalīšanās.

i) *Lexecon* honorārs

— Lietas dalībnieku argumenti

- 57 Attiecībā uz GBP 281 051,52 atlīdzināšanu kā *Lexecon* apmaksājamo honorāru prasītāja atzīmē, ka šis birojs bija iesaistīts prasības pieteikuma, replikas un atbildes par organizatoriskiem procesa jautājumiem sagatavošanas stadijās un ka tā ieguldījuma nozīmīgums izriet no *Airtours* sprieduma, jo īpaši no argumentiem attiecībā uz kolektīvā dominējošā stāvokļa definīciju un nepieciešamību raksturot atturēšanas mehānismu. Atbildot uz Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru nav saprotams, kāpēc *Lexecon* veltīja 1 501 stundas lietas izpētei, ja tā jau bija iesaistīta administratīvajā procesā, prasītāja norāda, ka *Lexecon* piedalīšanās šajā procesā ļāva nodrošināt to, ka netiek patērēts nevajadzīgs laiks, iepazīstoties ar dokumentiem.

- 58 Komisija norāda, ka biroja *Lexecon*, kas konsultēja jau administratīvajā procesā, pieprasītā summa ir nozīmīga. Saskaņā ar Komisijas viedokli jauna analīze nebija nepieciešama tāpēc, ka nebija nekādas atšķirības starp ekonomiska rakstura jautājumiem administratīvā procesa ietvaros un Pirmajā instances tiesā. Komisija arī atzīmē, ka prasītāja nav varējusi norādīt patieso *Lexecon* ieguldījumu lietā.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

- 59 Ir pamats uzskatīt, ka pieprasītā summa GBP 281 051,52 apmērā ietver 1 501 stundas darba, kuru veica trīs personu komanda, kurai asistēja vairāki pētnieki. Šajā ziņā vienīgā prasītājas sniegtā informācija ietver, pirmkārt, to, kā sadalās darba stundas, ko lietai veltījuši par to atbildīgās komandas dalībnieki, proti, B. Bišops [*B. Bishop*] (18 stundas ar likmi GBP 360 stundā), A. Ouverts [*A. Overd*] (643 stundas ar likmi GBP 220 stundā), D. Džeksone [*D. Jackson*] (709 stundas ar likmi GBP 180 stundā) un "*Research Economists/Associates*" (131 stunda ar likmi GBP 120 stundā) un, otrkārt, to, ka šis darbs bija saistīts ar "profesionāliem pakalpojumiem", kas sniegti no 1999. novembra līdz 2001. gada oktobrim, bez turpmākiem precizējumiem.
- 60 Lai gan strīda raksturs var attaisnot ekonomikas padomnieka piedalīšanos visās procesa stadijās Pirmās instances tiesā, apmaksājamo darba stundu skaits šķiet pārmērīgs, pamatojoties uz to, ka *Lexecon* jau piedalījās administratīvajā procesā, un ņemot vērā prasītājas iesniegto honorāru rēķinu neprecizitāti.
- 61 Tātad atlīdzināmos honorārus attiecībā uz *Lexecon* ir pamatoti novērtēt kā GBP 30 000.

ii) Profesoru K. Binmora un D. Nevena honorāri

— Lietas dalībnieku argumenti

62 Attiecībā uz GBP 18 900 atlīdzināšanu kā profesora Binmora honorāru prasītāja piezīmē, ka viņa darbs jo īpaši bija saistīts ar ziņojuma, kas pievienots prasības pieteikumam un minēts ziņojumā tiesas sēdē, sagatavošanu. Tādējādi izdevumi saistībā ar šo darbu ir pamatoti.

63 Attiecībā uz GBP 14 985,35 atlīdzināšanu kā profesora Nevena honorāru, prasītāja atzīmē, ka viņa darbs jo īpaši bija saistīts ar ziņojuma, kas pievienots prasības pieteikumam un minēts ziņojumā tiesas sēdē, sagatavošanu. Turklāt Pirmās instances tiesa vairākkārt atsaucas uz citu šī autora ekonomikas ziņojumu, kas sagatavots administratīvā procesa ietvaros. Izdevumi saistībā ar šo eksperta darbu ir pamatoti.

64 Komisija uzskata, ka profesoru Binmora un Nevena ieguldījums nebija nepieciešams. Viņu ziņojuma minēšana ziņojumā tiesas sēdē bija dabiska, jo tāds ir šāda dokumenta mērķis. Turklāt prasītāja pamato profesora Nevena iesaistīšanas nozīmīgumu, atsaucoties uz apsvērumiem, ko tas ir sniedzis administratīvā procesa ietvaros, nevis tiesas procesā.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

- 65 Ir pamats jau sākumā atzīmēt, ka summu GBP 18 900 apmērā, ko pieprasa atlīdzināt kā profesora Binmora apmaksājamo honorāru, veido, pirmkārt, GBP 16 400 kā ieguldījums dokumentu sagatavošanā attiecībā uz prasības pieteikumu, un, otrkārt, GBP 2 500 par ziņojuma sagatavošanu ar nosaukumu "*The Failure of the Commission to Understand the Economics of Tacit Collusion*", kas pievienots replikai.
- 66 Tomēr prasītājas iesniegtie honorāru rēķini nesniedz nekādu informāciju, kas ļautu saprast, kāds bija profesora Binmora ieguldījums prasības pieteikuma pielikumu sagatavošanā. Dažādās ekonomiskās analīzes, kas pievienotas prasības pieteikuma pielikumā, sastāv no izvilkumiem no dažādām rokasgrāmatām un žurnāliem. Šajā ziņā Pirmās instances tiesa uzskata, ka, lai gan šīs analīzes ļāva tai gūt vispārīgu ekonomisku priekšstatu par dažiem šīs lietas aspektiem, GBP 16 400 iztērēšana, lai savāktu šādus dokumentus, nav uzskatāma par nepieciešamu.
- 67 Attiecībā uz ziņojumu ar nosaukumu "*The Failure of the Commission to Understand the Economics of Tacit Collusion*", kuru sagatavojis profesors Binmors un kas pievienots replikai, Pirmās instances tiesa atzīmē, ka šis ziņojums apskata ekonomikas jēdzienus saistībā ar slēptu vienošanos, un tas var tikt uzskatīts par nepieciešamu šīs lietas ietvaros.
- 68 Tātad atlīdzināmos honorārus attiecībā uz profesoru Binmoru ir pamatoti novērtēt kā GBP 4 500 (proti, GBP 2 000 par dokumentācijas attiecībā uz prasības pieteikumu sagatavošanu un GBP 2 500 par ziņojumu).

- 69 Pirmās instances tiesa turpmāk atzīmē, ka summa GBP 14 985,35 apmērā kā atlīdzināmie izdevumi saistībā ar profesora Nevena [Neven] apmaksājamo honorāru aptver, pirmkārt, summu GBP 5 583,17 apmērā par ziņojuma "*Case No IV/M.1524 Airtours/First Choice: an Economic Analysis of the Commission Decision*" sagatavošanu, kas tika pievienots prasības pieteikumam, otrkārt, summu GBP 3 479,40 apmērā par profesora Nevena ieguldījumu atbildes un ziņojuma ar nosaukumu "*Airtours vs. Commission of the European Communities — Case T-342/99: Collective Dominance in the Commission's Statement of Defence, A Comment*" sagatavošanā, kas tika pievienots atbildei, un, treškārt, summu GBP 5 922,78 apmērā par sagatavošanos un piedalīšanos tiesas sēdē.
- 70 Šajā ziņā Pirmās instances tiesa piezīmē, ka profesora Nevena ieguldījums, kas veikts tiesas procesa laikā, bija nepieciešams, lai Pirmās instances tiesas rīcībā būtu precīzs, detalizēts un argumentēts ekonomikas ziņojums sakarā ar vairākiem lietas aspektiem attiecībā gan uz Lēmumu, gan arī uz iebildumu saturu.
- 71 Tātad, tā kā tiesāšanās izdevumi saistībā ar honorāru, kas izmaksājams profesoram Nevenam, bija objektīvi nepieciešami Pirmās instances tiesas procesam, tad summa GBP 14 985,35 apmērā, kas izdota šajā sakarā, ir jāatlīdzina.
- 72 Tāpēc jāsecina, ka atlīdzināmos honorārus attiecībā uz prasītājas ekonomikas padomniekiem un ekspertiem ir pamatoti novērtēt kā GBP 49 485,35 (proti, GBP 30 000 par Lexecon ieguldījumu, GBP 4 500 par profesora Binmora ieguldījumu un GBP 14 985,35 par profesora Nevena ieguldījumu).

Izdevumi saistībā ar adreses norādīšanu Luksemburgā

- 73 Prasītāja lūdz atlīdzināt GBP 620 kā izdevumus saistībā ar adreses norādīšanu Luksemburgā, kas veido nepieciešamos izdevumus. Komisija nav iesniegusi savu viedokli par šo jautājumu.
- 74 Tā kā izdevumi saistībā ar adreses norādīšanu Luksemburgā radās, iesniedzot prasības pieteikumu, un tā kā to apjomu Komisija neapstrīd, tie ir atlīdzināmi.

Izdevumi, kas nav PVN izdevumi

- 75 Prasītāja prasa atlīdzināt GBP 19 509,68 kā tiesāšanās izdevumus, kas nav PVN, tāpēc, ka tie attiecas uz saprātīgiem kopiju izgatavošanas, ceļa un uzturēšanās izdevumiem (kas ietver izdevumus attiecībā uz vairāk kā vienu advokātu un ekonomikas padomdevējiem) un ir uzskatāmi kā nepieciešamie izdevumi. Komisija nav iesniegusi savu viedokli par šo jautājumu.
- 76 Tā kā Komisija šos izdevumus neapstrīdēja, tie ir jāatzīst par atlīdzināmiem tiesāšanās izdevumiem un jāizdod rīkojums tos atlīdzināt.

PVN

- 77 Prasītāja prasa atlīdzināt GBP 253 543,47 kā PVN par atlīdzināmajiem tiesāšanās izdevumiem, uzskatot, ka arī šie izdevumi ir atlīdzināmi (iepriekš minētais rīkojums *Leeuwarder Papierwarenfabriek/Komisija*, 4. punkts).
- 78 Komisija apstrīd šo analīzi un šajā ziņā atsaucas uz Tiesas 1999. gada 16. decembra rīkojumu lietā C-137/92 P-DEP *Hüls/Komisija*, Krājumā nav publicēts, 20. punkts.
- 79 Pirmās instances tiesa atzīmē, ka, tā kā prasītāja ir PVN maksātāja, tai ir tiesības atgūt no nodokļu iestādēm PVN, kas samaksāts par precēm un pakalpojumiem, ko tā ir iegādājusies. Tādējādi PVN attiecībā uz to nav uzskatāms par tiesāšanās izdevumiem un tāpēc tā nevar lūgt Komisijai atlīdzināt PVN, kas samaksāts par atlīdzināmajiem tiesāšanās izdevumiem atbilstoši Reglamenta 91. panta b) punktam. PVN, ar ko aplikti advokātu honorāri un izdevumi, nav atlīdzinājuma priekšmets, jo nav apstrīdēts, ka prasītāja varēja atskaitīt summu, kas šajā sakarā samaksāta, un tādējādi tā pati varēja nesegt šos izdevumus (šajā sakarā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Hüls/Komisija*, 20. punkts).

Secinājumi

- 80 Ņemot vērā iepriekš minēto, atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu summa, kas Komisijai ir jāsedz prasītājai, tiek noteikta GBP 489 615,03 bez PVN apmērā, proti, GBP 420 000 kā juridisko padomdevēju honorārs (GBP 95 000 attiecībā uz Sviftu, GBP 75 000 attiecībā uz Andersonu un GBP 250 000 attiecībā uz *solicitors* biroju), GBP 30 000 kā *Lexecon* honorārs, GBP 4 500 kā profesora Binmora honorārs,

GBP 14 985,35 kā profesora Nevena honorārs, GBP 620 kā adreses norādīšanas izdevumi un GBP 19 509,68 kā citi nekā PVN izdevumi.

- 81 Tā kā šīs summas aprēķinā ņemti vērā visi lietas apstākļi līdz šī rīkojuma izdošanai, nav pamata pieņemt atsevišķu lēmumu par prasītājas izdevumiem saistībā ar tiesāšanās izdevumu noteikšanas tiesvedību (šajā sakarā skat. iepriekš minēto rīkojumu *Groupe Origny/Komisija*, 44. punkts, un *Nan Ya Plastics* un *Far Eastern Textiles/Padome*, 49. punkts).

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta paplašinātā sastāvā)

izdod šādu rīkojumu:

kopējā tiesāšanās izdevumu summa, kas Komisijai jāatlīdzina *Airtours*, tiek noteikta GBP 489 615,03 (četri simti astoņdesmit deviņi tūkstoši seši simti piecpadsmit angļu mārciņas un trīs pensi) apmērā.

Luksemburgā 2004. gada 28. jūnijā.

Sekretārs

Priekšsēdētāja

H. Jung

P. Lindh